

Lietuvos banko
Rinkos infrastruktūros departamentui
rid@lb.lt

2025 m. rugsėjo 24 d. Nr. S-75

Siunčiama el. paštu

DĖL DALYVAVIMO SEPA MOKĖJIMŲ SCHEMOSE PER LIETUVOS BANKO CENTROLINK MOKĖJIMŲ SISTEMĄ

Asociacija „Fintech Hub LT“, atstovaudama finansų rinkos dalyvius, kreipiasi į Lietuvos banką su pasiūlymais aptarti ir atsižvelgti į įvairius verslo modelius SEPA mokėjimų sistemos srityje, kuriuos taiko ir / arba norėtų taikyti elektroninių pinigų ir mokėjimo įstaigos, kurios yra nebankiniai mokėjimo paslaugų teikėjai. Į šią grupę įtraukiamos ir užsienio valstybių elektroninių pinigų bei mokėjimo įstaigos, veikiančios SEPA – bendroje mokėjimų erdvėje – įskaitant Europos Sąjungos valstybes nares, taip pat Šveicariją ir Jungtinę Karalystę (įskaitant Gibraltarą, Guernsį, Džersį ir Meno salą). Prašome apsvarstyti žemiau pateiktus klausimus ir pateikti Lietuvos banko nuomonę:

1. Dėl korespondentinių santykių tarp ne kredito įstaigų

Asociacijos nariams kyla klausimas dėl galimybės aptarnauti kitų elektroninių pinigų įstaigų (toliau – EPI), mokėjimo įstaigų (toliau – MĮ) bei kitų finansų įstaigų (EEE ir (arba) SEPA narių) mokėjimų srautus. Mūsų nuomone, Europos Sąjungos teisinis reguliavimas nenustato bendro draudimo dėl korespondentinių santykių tarp ne kredito įstaigų. Todėl, laikantis nustatytų vidaus kontrolės ir rizikos valdymo reikalavimų, EPI ir MĮ turi teisę veikti šioje srityje.

Šią poziciją pagrindžia keli argumentai. Pirma, [PSD2](#) 35 straipsnis suteikia EPI ir MĮ teisę pilna apimtimi dalyvauti mokėjimo sistemose, jei užtikrinami tinkami vidaus kontrolės mechanizmai, o ribojimų dėl korespondentinių santykių šiame straipsnyje nėra. Antra, [Mokėjimų baigtinumo direktyva \(98/26/EB\)](#), pakeista [Reglamentu \(ES\) 2024/886](#), išplėtė mokėjimo sistemų dalyvių ratą, įtraukdama nebankinius mokėjimo paslaugų teikėjus, taip siekiant skatinti konkurenciją, inovacijas ir efektyvumą. Trečia, [Eurosistemos politika numato](#), kad nebankiniai mokėjimo paslaugų teikėjai gali jungtis prie centrinių bankų valdomų sistemų tiek tiesiogiai, tiek netiesiogiai per korespondentinius santykius, o prieigos kriterijai turi būti taikomi objektyviai, nediskriminuojant ir remiantis rizika pagrįstu požiūriu. Ketvirta, kapitalo reikalavimų požiūriu, pagal [Reglamentą 575/2013](#) bankų trumpalaikės korespondentinės pozicijos (intra-day, T+1) neįtraukiamos į koncentracijos rizikos skaičiavimą, o EPI ir MĮ kapitalo poreikį paprastai skaičiuoja pagal B metodą, įtraukdamos visus mokėjimų srautus. Tai reiškia, kad EPI ir MĮ faktiškai užtikrina didesnę kapitalo apsaugą nei kredito įstaigos, esant analogiškai operacinei rizikai. Penkta, [EBA gairės \(EBA/GL/2024/01\) dėl pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos veiksmų](#) nenaudoja ribojimo, kad korespondentiniai santykiai galimi tik tarp kredito įstaigų, bet vartoja bendresnį terminą „įmonės“.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstyta, manome, kad nėra pagrindo riboti korespondentinių santykių tik kredito įstaigoms. Priešingai, EPI ir MĮ taiko griežtesnius kapitalo reikalavimus, todėl jų veiklos modeliai užtikrina didesnę atsparumą rizikai. Prašome Lietuvos banko patvirtinti, kad Europos Ekonominėje Erdvėje (EEE) licencijuotos EPI ir MĮ, būdamos SEPA tiesioginės dalyvės per CENTROLINK sistemą, gali aptarnauti kitų EPI, MĮ bei kitų finansinių įstaigų (EEE ir (arba) SEPA narių) mokėjimų srautus, įskaitant jų klientų mokėjimus.

Asociacija „Fintech Hub LT“
304701279, Gynėjų g. 14, Vilnius, Lietuvos Respublika,
info@fintechhub.lt

2. Dėl adresuojamojo BIC (ABIC) suteikimo

Siekiant užtikrinti, kad elektroninių pinigų ir mokėjimo įstaigos galėtų efektyviai naudotis CENTROLink sistema ir teikti paslaugas platesniam klientų ratui, aktualus adresuojamojo BIC (ABIC) suteikimo klausimas. Pagal [Lietuvos banko valdybos 2015 m. gruodžio 22 d. nutarimo Nr. 03-204](#) (toliau – Nutarimas) 8 punktą, ABIC turėtoju gali tapti mokėjimo paslaugų teikėjas, jei jis gali tapti tiesioginiu sistemos dalyviu; yra EEE įsteigta EPĮ ar MĮ; ne EEE įstaiga, teisės aktų nustatyta tvarka veikianti Lietuvoje, arba ne EEE įstaiga, įtraukta į EPC SEPA schemos dalyvių sąrašą. Tokiu būdu ABIC ne kredito įstaigoms suteikiamas tik turint EPC patvirtintą SEPA dalyvio statusą arba filialą Lietuvoje. Po 2025 m. balandžio 8 d. ABIC turėtojais gali tapti tik tos ne Lietuvos banko išduotą licenciją turinčios EPĮ / MĮ, kurių valstybėse dar neperkelti Reglamento (ES) 2024/886 pakeitimai. Visos kitos įstaigos turi tapti tiesioginiais dalyviais.

Atsižvelgiant į tai, jog toks modelis didintų paslaugų prieinamumą bei skatintų konkurenciją, manome, kad būtų tikslinga nustatyti, kad bet kuris tiesioginis mokėjimo sistemos dalyvis galėtų suteikti ABIC kitoms mokėjimo įstaigoms, kurios nėra tiesioginiai EPC dalyviai. Prašome Lietuvos banko informuoti, ar planuojama tokią teisę suteikti SEPA tiesioginiams dalyviams – kredito, elektroninių pinigų ir mokėjimo įstaigoms.

3. Dėl užsienio elektroninių pinigų ar mokėjimo įstaigų filialo steigimo Lietuvoje ir jų dalyvavimo CENTROLink mokėjimų sistemoje

[Lietuvos Respublikos elektroninių pinigų ir elektroninių pinigų įstaigų 2011 m. gruodžio 22 d. įstatymo Nr. XI-1868](#) (toliau – Įstatymas) 20 straipsnis nustato užsienio valstybės įstaigos filialo (toliau – Filialas) licencijavimo tvarką. Filialas gali teikti mokėjimo paslaugas SEPA sistemoje po Lietuvos banko licencijos gavimo. Filialo veikla reguliuojama taip pat, kaip EPĮ veikla Lietuvoje (Įstatymo 20 str. 4 d.), su tam tikromis išimtimis ir susitarimais su užsienio valstybės kompetentinga institucija. Prašome Lietuvos banko išaiškinti, ar bus užtikrinta galimybė EPĮ ir MĮ, kurių motininės įstaigos yra EEE ir ne EEE, filialams, įsteigtiems Lietuvoje, taip pat Lietuvoje licencijuotų EPĮ ir MĮ filialams kitose EEE šalyse tapti CENTROLink dalyviais.

4. Dėl prisijungimo terminų pratęsimo

Prašome apsprasti galimybę pratęsti tiesioginio prisijungimo prie SEPA schemų per CENTROLink terminą iki 2026 m. liepos mėn. bei neatjungti SEPA narių, kurie nėra EEE šalys, nuo ABIC schemų tol, kol jiems nebus suteiktos alternatyvios galimybės, t.y., dalyvauti SEPA mokėjimų schemose per korespondentinių santykių modelį per kitą tiesioginį dalyvį, arba tapti ABIC turėtoju per kitą tiesioginį dalyvį, arba įsisteigti filialą EEE (jeigu filialams tokia teisė išliks). Taip pat atsižvelgti į tai, kad ne visos ES šalys yra perkėlusios Reglamento (ES) 2024/886 nuostatas.

Apibendrinant aukščiau išdėstyta, prašome:

1. Patvirtinti, kad Europos Ekonominėje Erdvėje (EEE) licencijuotos EPĮ / MĮ, būdamos SEPA tiesioginės dalyvės per CENTROLink mokėjimų sistemą, gali aptarnauti kitų EPĮ / MĮ ir (arba) kitų finansinių įstaigų (EEE narių ir (arba) SEPA narių, kurie nėra EEE nariai) mokėjimų srautus, įskaitant jų klientų mokėjimus.
2. Leisti tiesioginiams SEPA dalyviams suteikti ABIC turėtojo paslaugą kitoms finansų įstaigoms.
3. Užtikrinti galimybę EPĮ ar MĮ, kurių motininės įstaigos yra EEE ir ne EEE, filialams, įsteigtiems Lietuvoje, taip pat Lietuvoje licencijuotų EPĮ ir MĮ filialams kitose EEE šalyse tapti CENTROLink dalyviais.

4. Pratęsti prisijungimo prie CENTROLink terminus iki 2026 m. liepos mėn. ir užtikrinti nenutrūkstamą ABIC prieigą pereinamuoju laikotarpiu.

Tikime, kad šių siūlymų įgyvendinimas sustiprins Lietuvos konkurencingumą ES finansų rinkoje, skatins inovacijas, didins mokėjimų sistemos įvairovę ir užtikrins stabilumą.

Administracijos direktorė

Greta Ranonytė

Vaida Ražanauskė, vaida@fintechhub.lt, +37062053502